

**Analiza Strategiei de dezvoltare locală a satului Mereni
(2018-2023) din raionul Anenii Noi
din perspectivă de gen**

Olga NICOLENCO,
traineră în gender, comunicare și strategii electorale

Declarație de declinare a responsabilității

Acest document a fost întocmit cu sprijinul financiar al Agenției Austriece pentru Dezvoltare și Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională, Sida. Conținutul acestui raport este exclusiv responsabilitatea autoarei și Asociației Obștești "Genesis" și nu împărtășește sau reflectă neapărat punctele de vedere și interpretările Agenției Austriece pentru Dezvoltare și Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională, Sida.

Cuprins

INTRODUCERE	4
METODOLOGIA.....	5
CONSTATĂRI.....	6
Etapa I - Identificarea inegalităților de gen specifice Strategiei	6
Concluzii Etapă I:	8
Etapă II – Cauzele inegalităților de gen în Strategie.....	9
Concluzii Etapa II:	10
Etapa III – Analiza Strategiei din perspectiva de gen	11
Concluzii Etapa III:	12
RECOMANDĂRI:	13

INTRODUCERE

Administrația Publică Locală este, de departe, cea mai importantă verigă în promovarea și realizarea egalității de gen în comunitate. Cu cât mai eficient funcționarele publice și funcționarii publici vor scoate în evidență subiectul dimensiunii de gen, mai ales la capitolul inegalităților de gen, cu atât mai consistent și veritabil va fi procesul de democratizare a societății moldovenești. Cu cât politica publică, promovată de autorități, va fi axată pe probleme de gen, cu atât mai mare impact va avea însăși politica publică atât asupra dezvoltării comunitare, cât și asupra situației cetățenilor și cetățenilor.

O strategie de dezvoltare comunitară întotdeauna este adresată anumitor grupuri de populație – femei și bărbați, respectiv, o strategie întotdeauna va avea implicații legate de dimensiunea de gen. Strategia de dezvoltare locală a satului Mereni pentru anii 2018-2023, propusă pentru analiză, este principalul document prin intermediul căruia localitatea își stabilește obiectivele de dezvoltare pe termen scurt, mediu și lung, precum și modalitățile de atingere a acestora.

Documentul a fost elaborat la inițiativa administrației publice locale, cu susținerea proiectului „Migrație și Dezvoltare Locală”, implementat de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și finanțat de către Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC), prin implicarea largă a principalilor actori și parteneri locali din comunitate. Potrivit documentului, abordarea utilizată în cadrul actualizării strategiei prevede încorporarea în mod special a componentelor migrație, drepturile omului și egalitatea de gen, cooperarea intercomunitară și dezvoltarea economică locală.

Potrivit Strategiei, viziunea de dezvoltare a localității este ”Mereni – o localitate prosperă și modernă, cu economie dezvoltată, condiții decente de viață, cu infrastructură și servicii moderne, cu cetățeni, inclusiv imigranți, uniți și implicați în dezvoltarea localității și păstrarea tradițiilor și valorilor seculare. Documentul prezintă o radiografiere a situației curente, a tendințelor de dezvoltare, rezultatelor scontate și a efectelor de durată medie și lungă, pe care le va avea Strategia asupra oamenilor și comunității.

Misiunea comunității și a administrației publice locale în realizarea Strategiei este ”Asigurarea creșterii economice, susținerea micului business și atragerea investitorilor prin promovarea unui management public participativ bazat pe deschidere și dialog cu toții actorii interesați, inclusiv cu diaspora, promovarea tradițiilor și obiceiurilor locale și asigurarea condițiilor de trai decente tuturor cetățenilor.”

În acest raport ne-am propus să evaluăm în ce măsură documentul strategic de dezvoltare locală integrează dimensiunea de gen, adică în ce măsură abordează necesitățile și prioritățile femeilor și bărbaților care urmează să beneficieze de intervențiile propuse în Strategie, inclusiv dacă abordează precum și inegalitățile existente la nivel de localitate.

Această analiză s-a realizat în cadrul proiectului GBWN ”Rețeaua de monitorizare a bugetelor sensibile la gen în Balcanii de Vest și Republica Moldova”. Proiectul este implementat de către Asociația Obștească Keystone Moldova cu suportul financiar al Agenției Austriece pentru Dezvoltare (ADA) și Agenției suedeze pentru dezvoltare și cooperare internațională (Sida). Keystone Moldova a subcontractat Asociația Obștească ”Genesis” pentru realizarea inițiativei ”Pledoarie pentru BSG în raionul Anenii Noi – model de consolidare a capacităților autorităților administrației publice locale privind importanța implementării bugetării sensibile la gen”.

METODOLOGIA

Principalele metode utilizate în analiză sunt 4R și Fișa de pontaj (Scorecard).

Metoda 4R este o metodă elaborată în baza metodei 3R dezvoltată în 2007 de către Comitetul suedez de sprijin pentru integrarea perspectivei de gen în politici și practici. Metoda 4R este o metodă de analiza a diferitor activități/măsuri în scopul de a oferi o imagine de ansamblu asupra modului în care activitățile sunt desfășurate și finanțate și cum ar trebui modificate pentru a reduce inegalitățile de gen. 4R derivă din Reprezentare, Resurse, Realitate și Realizare, fiecare aspect urmărind să răspundă la întrebări precum:

- R1 _ Reprezentare: Cum sunt reprezentate femeile și bărbații în diferite instituții și procese?
- R2 _ Resurse: Cum sunt distribuite resursele între femei și bărbați?
- R3 _ Realitate: În ce măsură reprezentarea și distribuția resurselor sunt afectate de normele de gen?
- R4 _ Realizare/Reacții: Ce noi obiective și măsuri ar trebui formulate pentru a realiza egalitatea de gen?

Metoda Fișa de pontaj (Scorecard) este o metodă de analiză a integrării perspectivei egalității de gen în procesul de elaborare a politicilor publice propusă ca parte componentă a metodologiei elaborate de Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare¹. Aceasta presupune analiza documentului strategic prin prisma a 12 indicatori (a se vedea tabelul cu criteriile de analiză la Etapa 3), repartizați pe 3 dimensiuni ale Strategiei: 1) analiza și definirea problemei, 2) cadrul de elaborare a Strategiei, 3) cadrul de implementare a Strategiei.

Fiecare criteriu de analiză inclus în cele 3 dimensiuni poate fi evaluat pe o scală de la 0,5 la 4 puncte, unde 0,5 semnifică nivel incipient de integrare a dimensiunii de gen (politica publică nu răspunde nevoilor specifice ale femeilor și bărbaților), iar 4 semnifică nivel avansat de integrare a dimensiunii de gen. În funcție de punctajul acumulat pe fiecare criteriu de analiză (cumulativ pe toate trei componente), Strategia poate fi clasificată ca o politică publică cu nivel incipient, intermediar, consolidat sau avansat de integrare a dimensiunii de gen, conform tabelului ce urmează:

Punctaj obținut	Nivelul de integrare a dimensiunii de gen
0,5 - 0,99 puncte	Nivel incipient
1 – 1,99 puncte	Nivel intermediar
2 – 2,99 puncte	Nivel consolidat
3 – 4 puncte	Nivel avansat

Rezultatul așteptat în urma analizei este încadrarea Strategiei în una din cele trei categorii, care relevă măsura în care abordarea integratoare de gen a fost utilizată în elaborarea documentului strategic:

1. Strategie insensibilă la gen (gender blind strategy).
2. Strategie neutră din punct de vedere a genului (gender neutral strategy).
3. Strategie sensibilă la gen (gender sensitive strategy).

¹ Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare. Ghid pentru integrarea perspectivei egalității de gen în procesul de elaborare a politicilor publice <https://progen.md/ghid-pentru-integrarea-perspectivei-egalitatii-de-gen-in-procesul-de-elaborare-a-politicilor-publice/>

CONSTATĂRI

Pornind de la analiza poate celor mai importante aspecte într-o strategie – **viziunea, misiunea și valorile**, putem constata că:

- Viziunea Strategiei și misiunea nu este sensibilă la gen și nu reflectă principiul egalității de gen.
- Nediscriminarea pe diverse criterii, inclusiv de gen, este stipulată drept valoare a comunității în realizarea Strategiei.
- Nu este specificată reprezentarea proporțională a femeilor și bărbaților în posturile și forurile decizionale la nivel local, cu toate că este prevăzută participarea femeilor și bărbaților în procesele decizionale.

În urma analizei Obiectivelor strategice și specifice constatăm că:

- Au fost trasate 4 direcții majore de dezvoltare strategică axate pe: creșterea competitivității economice și dezvoltării locale; dezvoltarea unei infrastructuri locale moderne accesibile pentru toți cetățenii; dezvoltarea și crearea serviciilor sociale de calitate în conformitate cu necesitățile oamenilor și dezvoltarea unui sistem de administrare publică modern, transparent și profesionist.
- Obiectivele strategice și cele specifice nu sunt sensibile la gen.
- Obiectivele strategice și specifice nu abordează necesitățile separate ale diferitor grupuri de bărbați și femei.
- Lipsesc angajamente concrete care să vizeze aspecte de gen în obiectivele specifice.
- Nu este luată în calcul perspectivă antreprenoriatului feminin și altele.

Etapa I - Identificarea inegalităților de gen specifice Strategiei

În această etapă vom descrie inegalitatea de gen, inclusiv prin **Metoda 4R** (1R - reprezentare, 2R - resurse, 3R - realitate și 4R - reacții). La acest capitol există multe discrepanțe de gen în Strategie. Spre exemplu, dacă luăm în calcul așa indicator ca reprezentarea (1R), observăm lipse multiple de dezagregare a datelor statistice, prezente în Strategie, la diverse categorii:

Indicatori primari în Strategie (1R – reprezentare, metodă cantitativă)	Valoarea	Indicatori dezagregați pe gen	
		Femei/fete	Bărbați/băieți
Total populație	6060 locuitori. (100%)	3270 (54%)	2790 (46%)
Populație plecată peste hotare	1100 persoane (18%)	lipsește	lipsește
Angajați ai primăriei	15 persoane	10	5
Consilieri locali	15 persoane	5	10
Populație angajată la Chișinău sau Anenii Noi	70% persoane apte de muncă	lipsește	lipsește
Prezența populației la consultările publice ale Strategiei	≈ 60 persoane	? persoane, ≈ 60%	? persoane, ≈ 40%
Participanți la consultări publice (2017)	807	486	321

Gender Budget Watchdog Network in Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro, Serbia, Republic of Moldova

Persoane până la 15 ani	967 persoane	lipsește	lipsește
Persoane la vârsta pensionării	981 persoane	lipsește	lipsește
Persoane cu dizabilități mentale	257 persoane	lipsește	lipsește
Persoane cu dizabilități fizice	303 persoane	lipsește	lipsește
Persoane cu statut de șomer/ă	12 persoane	lipsește	lipsește
Copii plecați cu familiile peste hotare	27 persoane	lipsește	lipsește
Familii monoparentale	39	lipsește	lipsește
Copii cu un părinte plecat peste hotare	397 persoane	lipsește	lipsește
Copii cu ambii părinți plecați peste hotare	34 persoane	lipsește	lipsește
Numărul persoanelor, care au locuiesc peste hotare și au participat la sondaje de opinie pentru o problemă publică	200	lipsește	lipsește
Persoanele plecate peste hotare, care doresc un acces mai mare la informații ce țin de treburile comunității	80%	lipsește	lipsește
Emigranți și emigrante, care doresc să facă parte din Asociația Băștinașilor	42%	lipsește	lipsește
Emigranți și emigrante, care vor să contribuie financiar la inițiativele locale	35%	lipsește	lipsește
Emigranți și emigrante, care au fost contactați de Asociația Vatra-Mereni	≈ 200 persoane	lipsește	lipsește

Analiza continuă cu a doua parte a metodei 4R - 2R (resurse, metodă cantitativă)

Indicatori primari în Strategie (2R – resurse, metodă cantitativă)	Valoarea	Indicatori dezagregați pe gen (cine administrează oficial afacerea)	
		Bărbați	Femei
Populație aptă de muncă	4070 persoane (67% din populație)	lipsește	lipsește
Număr de gospodării țărănești	1564	lipsește	lipsește
Întreprinderi individuale	25	lipsește	lipsește
Deținători/deținătoare de patentă	≈ 20 persoane	lipsește	lipsește
Întreprinderi – persoane juridice	50	lipsește	lipsește
Cooperativă de întreprinzători	11	lipsește	lipsește
Societate pe acțiuni	1	lipsește	lipsește
Asociații de gospodării țărănești	3	lipsește	lipsește
Secții de fabricare a uleiului din floarea soarelui	8	lipsește	lipsește
Mori	2	lipsește	lipsește
Brutării	1	lipsește	lipsește
Secție de prelucrare și ambalare a crupelor	1	lipsește	lipsește
Secție de prelucrare a cărnii	1	lipsește	lipsește

Magazine	17	lipsește	lipsește
Cafenea	1	lipsește	lipsește
Baruri	2	lipsește	lipsește
Servicii de agrement (case de ceremonii)	5	lipsește	lipsește
Gospodării înregistrate (cap de gospodărie)	1955	lipsește	lipsește
Stupuri de albine	1500	lipsește	lipsește

Metoda 3R (realitate), care este o metodă calitativă, nu poate fi realizată din cauza lipsei de informație asupra majorității covârșitoare a indicatorilor enunțați mai sus. Din care cauză trecem la ultima parte a metodei 4R (reacții, metodă calitativă) – venim cu un set de concluzii în urma examinării din prima etapă.

Concluzii Etapă I:

- Utilizarea pluralului masculin înglobant domină aspectul lingvistic al Strategiei: cetățeni, migranți, pensionari, elevi, fără a folosi și forma la feminin.
- Datele statistice prezentate sunt sau aproximative, sau incomplete, ceea ce îngreunează calculele, estimările și concluziile (de ex.: într-un compartiment scrie că plecate/ți peste hotare sunt 18% din populație, în altă parte – 20%; într-o parte a Strategiei scrie că sunt 12 șomer/e în localitate, în alt loc este scris - 29).
- Lipsește, practic, totalmente dezagregarea datelor pe gen (de ex.: 18% din populație este peste hotare, dar nu se știe câte dintre aceste persoane sunt femei și câți sunt bărbați).
- Generalizarea excesivă a cifrelor (de ex.: 70% lucrează fie în Chișinău, fie în Anenii Noi. Ar fi bine să cunoaștem, câte femei aleg opțiunea unui salariu mai bun în Chișinău, dar mai departe de casă, iar câte sunt nevoite să accepte un salariu mai mic la nivel de raion, dar mai aproape de domiciliu. Aceleași aspecte este interesant să le vedem și la bărbați).
- Indicatorii de dezvoltare nu relevă în niciun fel cum vor beneficia de creșterea acestora femeile sau bărbații; nu este posibil de estimat dacă vreun grup va fi defavorizat; nu poate fi calculat impactul de gen.
- Nu sunt prezentate datele separate pentru diverse categorii de cetățeni și cetățene: copii, pensionari și pensionare, șomere și șomeri, angajați și angajate, proprietari și proprietare de afaceri locale etc.
- Opinia emigranților și a emigrantelor este consultată, dar nu știm câte femei și câți bărbați au manifestat interes față de soluționarea problemei; nu este clar câte femei și câți bărbați doresc un acces mai mare la informații de acasă; nu putem afla exact câte femei și câți bărbați sunt dispuse/și să contribuie financiar etc.
- Nu vedem din Strategie cine mai mult se implică în discuții asupra problemelor comunitare – femeile sau bărbații, iar în cazul prevalenței unuia dintre genuri nu putem înțelege de ce un grup este mai activ și alt grup mai pasiv.
- Nu pot fi făcute concluzii la capitolul ce resurse financiare, materiale, imobiliare etc. dețin separat femeile sau bărbații, pentru că nu este indicat cine deține – femeia sau bărbatul - dreptul de a administra oficial gospodăria țărănească, S.R.L., cooperativa de întreprinzători, societatea pe acțiuni, asociația de gospodării țărănești, întreprinderile individuale, magazinele, cafeneaua, barurile, sălile de ceremonii; cine sunt deținătorii sau deținătoarele de patentă, cine conduce secțiile de fabricare a uleiului, morile, brutăria, secția de prelucrare și ambalare a crupelor, secția de prelucrare a cărnii, cui aparțin strupurile de

albine sau cine este cap de gospodărie – bărbatul sau femeia etc.

10. Din cauza lipsei datelor dezagregate pe gen, dar și a informațiilor despre ponderea economică a fiecărui grup separat – femei și bărbați - nu pot fi făcute nici estimările cu privire la decalajele de gen (gender gaps).

11. În toată Strategia niciodată nu a fost abordată așa o problemă majoră de gen în comunitățile Moldovei cum ar fi – violența împotriva femeilor,

și ce măsuri ar putea planifica și realiza APL pentru contracararea acestui flagel.

12. La etapa actuală, luând în calcul că doar ≈ 5% dintre datele statistice sunt dezagregate pe gen, putem formula că **Strategia este gender insensibilă (gender blind Strategy)** și nu ține cont de necesitățile diferite pe care le au femeile și bărbații, respectiv, nu vine cu oferta de gen pentru fiecare grup aparte.

Etapă II – Cauzele inegalităților de gen în Strategie

Odată stabilită Strategia ca insensibilă la dimensiunea de gen, este important să clarificăm care sunt cauzele acestei insensibilități. În această etapă purcedem la analiză cu ajutorul **arborelui causal, analiza căruia se va axa pe:**

- **Dimensiunea orizontală** - prin prisma tridimensională: 1) decidenți și decidente (de ex. reprezentanți/te ai APC, APL); 2) beneficiare și beneficiari (femeile și bărbații) și 3) piața (instituții și persoane, altele decât decidentele/ții sau beneficiarii/le).
- **Dimensiunea verticală** va fi reprezentată de diferite tipuri de cauze.

Luând în calcul inegalitatea și insensibilitatea de gen depistate (chiar și pe baza indicatorilor secundari), putem reprezenta următoarea schemă a cauzelor insensibilității și inegalității de gen din Strategia analizată. Drept exemplu vom lua una din problemele identificate la consultările publice, unde majoritatea (≈ 60%), conform datelor din Strategie, erau femei: "Lipsa trotuarelor amenajate pe traseele centrale".

Inegalitatea de gen menționată în Strategie "Lipsa trotuarelor amenajate pe traseele centrale"						
Dimensiunea orizontală ►	▼		▼		▼	
	Autoritățile locale (decidente și decidenți)		Beneficiarii și beneficiarele (femei și bărbați din comunitate)		Piața (instituții și persoane, altele decât autoritățile, femeile și bărbații din comunitate)	
Dimensiunea verticală ►	▼	▼	▼	▼	▼	▼
	Cauze	Lipsa datelor dezagregate pe gen	Număr insuficient de femei în Consiliul local	Activism redus al locuitorilor și locuitorilor comunității față de monitorizarea proiectelor APL	Lipsa educației de gen a cetățenilor și cetățenelor referitor la drepturile omului și egalitatea de gen	Dezinteresul/opunerea businessului în asigurarea egalității de gen

Prin așa fel de arbore cauzal pot fi analizate inegalitățile de gen și stabilite cauzele acestor inegalități. Cu cât mai detaliat va fi arborele cauzal, cu atât mai clare vor fi direcțiile de acțiune pentru asigurarea egalității de gen pe domenii atât pentru oameni, cât și pentru comunitate.

Vom explica unele cauze ale inegalităților de gen prin exemple concrete, preluate din Strategie.

1) Exemplu de inegalitate de gen și cauzele acesteia, provocată de decidenți și decidente din administrația locală. În Strategie, de câteva ori, se menționează despre insuficiența locurilor pentru copii la grădiniță, inclusiv acest lucru a fost menționat și la consultările publice (unde, conform Strategiei, au fost majoritar femeii, ceea ce denotă două aspect consecutive: și că problema a fost abordată de persoanele direct interesate prin preocuparea lor zilnică, dar și a confirmat interesul femeilor pentru accesul la informații ce țin de dezvoltarea comunitară). Tot despre această insuficiență de locuri la grădiniță găsim menționat și în textul Strategiei, precum că cererea depășește oferta la zi.

Această situație cauzează direct discrepanța de gen, în primul rând pentru femeii, pentru că lipsa locurilor în grădiniță le “ține” pe femeii acasă, ele neputând să se angajeze în câmpul muncii.

2) Exemplu de inegalitate de gen și cauzele acesteia, provocată de beneficiare și beneficiari (femeile și bărbații).

În planul de acțiuni, prezentat în Strategie, se preconizează deschiderea a locurilor noi de muncă. Nu avem certitudinea că femeile și bărbații din localitate își vor pune întrebarea dacă aceste locuri noi de muncă vor fi destinate atât bărbaților, cât și femeilor – cum vor fi angajați oamenii acolo, care vor fi criteriile de alegere (grad de rudenie, vârsta, genul...), acestea fiind pasibile de acte de corupție, discriminare pe diverse criterii cu încălcarea drepturilor omului pe viitor.

3) Exemplu de inegalitate de gen și cauzele acesteia, provocată de piață (instituții și persoane, altele decât decidentele/ții sau beneficiarii/le din comunitate, de ex. angajatori/oare din central raional, parteneri/ri internaționali etc).

Când, la consultările publice, sunt întocmite un șir de probleme comunitare, pe care societatea – prin vocea majoritară a femeilor prezente – nu a abordat, de exemplu, așa o problemă ca subdezvoltarea și subreprezentarea antreprenoriatului feminin, asta va perpetua stereotipul că pentru business sunt “mai potriviți” exclusiv bărbații.

Compartimentul/ dimensiunea	Nr. d/o	Indicatorul de analiză	Realizarea în Strategie (Da / Nu)	Punctaj
Analiza și definirea problemei	1.	Datele utilizate sunt dezagregate pe criteriul de gen	Da, parțial	0,25
	2.	Sunt identificate nevoile/preocupările specifice de gen	Nu	0
	3.	Este realizată o analiză a cauzelor, care determină inegalitatea de gen	Nu	0

	4.	Procesul de definire a problemei a permis participarea echitabilă a bărbaților și femeilor	Da parțial	0,25
Subtotal 1		-	-	0,5
Cadrul de elaborare	5.	Obiectivele strategice ale documentului sunt sensibile la dimensiunea de gen	Nu	0
	6.	Sunt prevăzute măsuri pozitive menite să asigure egalitatea de gen	Nu	0
	7.	Planul de acțiuni determină realizarea obiectivelor egalității de gen	Nu	0
	8.	Planul de acțiuni prevede măsuri speciale pentru femeile din grupurile vulnerabile	Nu	0
Subtotal 2		-	-	0
Cadrul de implementare	9.	Există cadrul de monitorizare și evaluare sensibil la dimensiunea de gen	Nu	0
	10.	Există alocații financiare specifice și suficiente pentru realizarea obiectivelor egalității de gen	Nu	0
	11.	Planul de acțiuni conține inițiative specifice de implementare care abordează disparitățile de gen	Nu	0
	12.	Există susținere politică pentru implementarea obiectivelor egalității de gen	Nu	0
Subtotal 3		-	-	0
TOTAL				0,5

Concluzii Etapa II:

1. Analiza Strategiei propuse scoate în evidență lipsa unor investigații, care ar contribui la realizarea arborelui causal pentru depistarea cauzelor inegalităților de gen.
2. Lipsa voinței politice duce la inegalități de gen.
3. Lipsa cunoștințelor despre drepturile omului și sensibilității de gen redusă la femei și bărbați duc la inegalități de gen.
4. Perpetuarea stereotipurilor de gen cauzează inegalitatea de gen.
5. Lipsa activismului gender din partea cetățenilor și cetățenelor pune bariere în eliminarea inegalităților de gen și promovarea egalității de gen.
6. Lipsa sensibilizării de gen a femeilor și bărbaților, dar și promovarea politicilor publice oarbe din perspectiva de gen din partea Administrației Publice Centrale și Administrației Publice Locale, duce la inegalități de gen la nivel de comunitate.

Etapa III – Analiza Strategiei din perspectiva de gen

Pentru a realiza analiza Strategiei vom folosi indicatori de analiză, cumulați în trei compartimente/dimensiuni: 1) analiza și definirea problemei, 2) cadrul de elaborare a Strategiei, 3) cadrul de implementare a Strategiei.

Concluzii Etapa III:

1. Regretabil faptul că în Strategie așa și nu au fost enumerate separat 10 probleme identificate de către femei și 10 probleme identificate de către bărbați – un capitol inițiat, dar nedefinitivat.
  2. În matricea strategică subiecte axate pe egalitatea de gen sau drepturile omului nu se regăsesc.
  3. În oportunitățile de investiții, la fel ca și în analiza SWOT, nu se regăsește nici un termen, care ar
- indica predispoziția de a oferi o atenție problemelor și inegalităților de gen.
4. Analiza realizată permite să facem concluzia că, combaterea inegalităților de gen și asigurarea egalității de gen în Strategia prezentată se află la un **nivel incipient** cu un total de 0,5 p., conform scalei de evaluare a nivelului de integrare a dimensiunii de gen:

Punctaj	Nivelul de integrare a dimensiunii de gen
0,5 - 0,99 puncte	Nivel incipient
1 – 1,99 puncte	Nivel intermediar
2 – 2,99 puncte	Nivel consolidat
3 – 4 puncte	Nivel avansat

Acest fapt confirmă concluzia făcută mai sus despre Strategie ca fiind una insensibilă la dimensiunea de gen (gender blind Strategy).

La concluzia similară ajungem și dacă facem o analiză de gen a **Planului de acțiuni** din Strategie. În plan nu se regăsesc subiecte, acțiuni, propuneri legate în vreun fel de egalitatea de gen sau combaterea inegalităților de gen. Cu o singură excepție, în care este formulată intenția de creare a unui centru de informare și instruire pentru femei. **DAR**, luând în calcul că pentru această inițiativă din start nu a fost prevăzut și inclus în plan/buget niciun leu – putem **concluziona că și bugetul estimat în Planul de acțiuni la fel, ca și Strategia, integral, este insensibil la dimensiunea de gen.**

Gender Budget Watchdog Network in Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro, Serbia, Republic of Moldova

	4.2.8. Oferirea de servicii de consiliere și consultanță pentru migranți	Permanent	APL, AdB	<ul style="list-style-type: none"> Migranți informați și pregătiți 	5 mii lei	APL, donatori
	4.2.9. Consolidarea colaborării cu Asociația Băștinașilor, mediul de afaceri, societatea civilă	Permanent	APL, AdB, ONG	<ul style="list-style-type: none"> Relație consolidată Proiecte comune implementate Club al oamenilor de afaceri creat 	5 mii lei	APL, AdB, ONG, donatori
	4.2.10. Dezvoltarea sectorului asociativ și a cooperării cu acesta	2018-2020	APL, ONG	<ul style="list-style-type: none"> Colaborarea îmbunătățită cu societate civilă Instruiri realizate 	50 mii lei	APL, donatori, ONG
	4.2.11. Crearea centrului de informare și instruire pentru femei	2018-2020	APL, ONG	<ul style="list-style-type: none"> Egalitate de gen îmbunătățită 		APL, donatori, ONG, bibliotecă
a ilor ației cale	4.3.1. Program de dezvoltare a capacităților de administrare prin participarea la training-uri tematice	Permanent	APL	<ul style="list-style-type: none"> Funcționari bine pregătiți 	10 mii lei	APL, Donatori, instituții publice

RECOMANDĂRI:

Reieșind din constatările de mai sus, recomandăm următoarele acțiuni, care urmează a fi întreprinse în procesul de revizuire a Strategiei, astfel încât aceasta să fie una sensibilă la dimensiunea de gen:

- Instruirea grupului de lucru privind abordarea integratoare de gen în procesele de dezvoltare locală.
- Realizarea unei analize de gen la nivelul localității, care să documenteze și să descrie provocările și oportunitățile specifice femeilor și bărbaților, fetelor și băieților, în diferite sectoare și domenii de activitate. Colectarea atât a datelor calitative, cât și cantitative va contribui la o înțelegere detaliată a rolului femeilor și bărbaților în economia locală și a oportunităților și barierelor legate de gen care au impact asupra dezvoltării locale.
- Identificarea disparităților (inegalităților) de gen la nivelul localității și abordarea proceselor și circumstanțelor care le provoacă. În mod special necesită a fi analizate din perspectivă de gen aspecte precum: participarea femeilor și bărbaților în luarea deciziilor la nivel de localitate, numărul femeilor și bărbaților în funcții de conducere în instituții publice și private, salarizarea/veniturile femeilor și bărbaților pe

domenii de activitate, rata șomajului în rândul bărbaților și femeilor, terenurile și locuințele deținute de femei și respectiv de bărbați, afacerile deținute de femei și bărbați, accesul femeilor și bărbaților la servicii sociale, la servicii de sănătate, la oportunități de afaceri, la evenimente sociale și culturale, distribuția muncii și a responsabilităților familiale între femei și bărbați, inclusiv îngrijirea copiilor, violența de gen.

- Identificarea și evaluarea impactului de gen sau a efectelor asupra femeilor și bărbaților ale măsurilor propuse pentru dezvoltarea localității pentru asigurarea faptului că nevoile femeilor și ale bărbaților sunt luate în considerare și deservite în mod egal și că nu sunt perpetuate inegalitățile existente.
- Stabilirea unor obiective specifice măsurabile și a țintelor pentru fiecare domeniu de intervenție al Strategiei.
- Stabilirea unor indicatorii de monitorizare a Strategiei sensibili la gen pentru a oferi

With funding from

 Austrian
Development
Cooperation

Gender Budget Watchdog Network in Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, North Macedonia, Montenegro, Serbia, Republic of Moldova

---

- perspective asupra contribuției femeilor și bărbaților la dezvoltarea localității, precum și măsurarea progresului în diminuarea inegalităților de gen în sectoarele în care acestea au fost identificate.
- Evaluarea impactului colectării veniturilor la nivel de primărie asupra femeilor și bărbaților în corelare cu capacitățile lor de plată.
  - Planificarea și repartizarea resurselor pentru realizarea măsurilor de dezvoltare locală astfel încât să vizeze în mod egal nevoile băieților și fetelor, bărbaților și femeilor.
  - Evaluarea cheltuielilor planificate pentru anumite măsuri ținând cont de beneficiarii acestor măsuri: fete/băieți, femei/bărbați.